

RENAȘTEREA

Trecut în registrul special dela Tribunalul Cluj, Secția I, sub Nr. 1-1945.

„Drept aceea, nicio oșândă nu mai apasă acum asupra celor ce sunt întru Hristos Iisus.“

Romani 8, 1.

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul parohii cl. I 100.000 Lei
pe un an: „ cl. II 80.000 Lei

parohii cl. III 60.000 Lei
particulari . . . 60.000 Lei
în străinătate 150.000 Lei

Redactor: Prof. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinowski Nr. 18.

O LUCRARE MONUMENTALĂ*)

Copleșiți de necazurile zilei, mulți dintre noi nu ne-am fi adus aminte că anul viitor se împlinește un veac dela cumplita înviforare a Românilor din Transilvania, revoluția din 1848.

Eruditul academician, d. profesor Silviu Dragomir, n'a uitat acest moment crucial din istoria neamului. Il ține la suprafața conștiinței sale de câțiva ani. Dar nu numai atât. D-sa a adunat și a publicat patru volume masive de documente privitoare la *revoluția Românilor din Transilvania în anii 1848-49*, pentru ca în volumul al cincilea, apărut de curând în seria de publicații ale Academiei Române, să ne înfățișeze însăși istoria acestei revoluții până în toamna anului 1848.

Cartea domnului profesor S. Dragomir e o lucrare concepută în dimensiuni largi, pe măsura importanței momentului istoric pe care ni-l înfățișează și pe măsura strălucirii praznicului național din care ne vom ospăta, duhovnicește, anul viitor, toți Românii pe cari bunul Dumnezeu ne va ține în viață. Am putea spune că e cel mai mare preludiviu al acestui praznic.

Din expunerile autorului lectorul are prilejul să facă cunoștință cu oameni și fapte, și să admire însușirile, ostenele și jertfele celor mai buni, mai luminați și mai însuflețiți fii ai Transilvaniei — și ai Principatelor — cari au avut un rol precumpănitor în lupta pentru libertatea și viața națională pe pământul românesc, robii de monarhia pajurei cu două capete și de „nemeșii“ Ungariei „milenare“. Dar în același timp cetitorul va cunoaște și inima de aur a *poporului* care în 1848, ca și altă dată, a știut să asculte și să urmeze cu credință pe *înțelepții* și *jertfelnicii* săi conducători.

Din destul de marea oaste a acestor conducători ai luptei ro-

mânești din preajma anului furtunos 1848 se ridică, uriașe, două personalități: Simion Bărnuțiu și Andrei Șaguna. Primul este un iluminat al dreptății sociale și un fanatic al intransigenței naționale, iar al doilea este mare prin tactul său politic și prin călugărasca îndărătnicie cu care a fost în stare să urmărească scopurile luptei, în mijlocul unor împrejurări dintre cele mai vitrege. Unul este însuflețitul doctrinar al revendicărilor românești, iar celălalt calculatul și neîntrecutul strateg al înfăptuirii lor.

Iată cum ni-i recomandă d. Profesor Silviu Dragomir pe acești doi uriași ai izbânzilor noastre naționale, în preajma luptei:

Șaguna:

Sfințirea sa de episcop coincide cu izbucnirea furtunoasă a revoluției, în cursul căreia nu îi va fi dat să numere între colaboratorii intimi decât pe protopopii Popasu dela Brașov și Ighlan dela Ofenbala. Singurătatea care l-a apăsât până la desperare în acești doi ani, l-a oțelit însă puterile și l-a preparat îndejuns pentru misiunea ce-l aștepta. Când singur răzbești față de o lume întreagă, ce este mai firesc decât să fii chemat conducător în ceasurile grele ale neamului tău.

Bărnuțiu:

Tineretul generos era condus de Bărnuțiu, profesorul de filosofie, care dospea de un deceniu idelle de mântuire ale neamului său. Plămădit din același aluat ca Barțiu și Ioan Rusu, însă mult mai instruit în filosofia politică a timpului, cu o mai mare putere de discernământ și cu o rară intuiție a adevărilor mântuitoare. Bărnuțiu a fost întemeietorul ideologiei ardelenesti a intransigenței naționale. Desăvârșită sinceritate a gândirii, fanatică credință în dreptatea neamului, abdicarea la orice interes personal și dărzenia ireductibilă în fața puterii și violenței dușmanului, sunt elementele componente ale acestui tip de luptători, pe care l-a inaugurat cu atâta strălucire Simion Bărnuțiu.

Cartea de care ne ocupăm nu ne îmbie singurul prilej să constatăm că autorul ei este un savant istoric dublat de un portretist dintre cei mai iscusiți.

D-sa e în stare să ne zugrăvească uneori în câteva cuvinte obrazul cel sufletesc al personalităților din arena istoriei.

Și cu același penel de măiestru ne înfățișează D-sa tipuri de oameni cu cari ne întâlnim la tot pasul în viața zbuciumată a neamului nostru. Iată, de-o pildă, chipul intelectualului de dincoace de munți:

Tăcut și chibzuit, harnic și inșet de cultură, neclintit în crezul său, perseverent și gata de sacrificiu, greoi câteodată în gândirea încălțată de școala streină, sincer și naiv, disprețuind interesele egoistice și materiale, împletindu-și destinația numai cu pământul de baștină, de care rămâne legat cu mii de fire nevăzute, sobru și cu adâncă simțire românească, pe care o păstrează și sub crusta culturii streine și în stângăcia grafului prea adeseori forțat. Popii și dascălii, care s'au adunat pe Câmpia Libertății, prefectii și tribunii revoluției, fac parte din această generație, a cărei zestre va constitui, timp de un veac, comoara cea mai scumpă a Ardealului românesc.

Neînduplecării adversari ai năzuințelor noastre spre libertate și dreptate națională, imperiaștii maghiari ne apar din cartea dlui Silviu Dragomir la fel de veridici și de vii — așa cum i-am cunoscut și în întunecata epocă a dictatului dela Viena: plini de trufie și de răutate, gata de orice cruzime când e vorba de apărarea privilegiilor lor și de intangibilitatea imperiului lor „milener“.

Cât despre vorbele și faptele eroilor, ele sunt alese, cântărite și ierarhizate de autor cu scrupulositate farmaceutică. Fărăste unii din ei pierd — prin această operație — din valo-

rea lor „consacrată“, dar câștigă adevărul — și asta-i lucru de căpetenie.

Ci să nu creadă cineva că această putere de discernământ și această judecată „sine ira et studio“ despre persoane și fapte ar implica o absență a simțirii și o platitudine a stilului în vasta expunere a academicianului nostru. Nu. D. profesor Silviu Dragomir este, mai ales pe alocuri, de-o emoționantă căldură și de-o cuceritoare vioiciune — aici, ca și în celelalte lucrări ale D-sale.

Nu de geaba are o vădită predilecție pentru personalitățile și epocile revoluționare ale istoriei noastre. Cum ai și putea trata ca român, *la rece*, dramaticele epizoade ale *desrobirii noastre religioase din veacul al XVIII-lea, sau furtunoasele evenimente ale anului 1848?* Cum ai putea vorbi cu răceală academică despre călugării *Sofronie* sau *Visarion*, despre *Simion Bărnuțiu* sau *Avram Iancu?*

Dar tocmai în această pasionată iubire de adevăr și în această caldă și admirativă înfățișare a eroismului religios sau politic zace excepționala valoare educativă a scrisului dlui profesor Silviu Dragomir, ca și al tuturor marilor izvoditori ai frământărilor noastre de veacuri.

Cam aceste lucruri am ținut de cuviință să le spun, cetind monumentală lucrare a dlui S. Dragomir, care ne înfățișează, totuși, numai preludiul revoluției Românilor din Transilvania în anii 1848—49. Așteptăm cu o justificată nerăbdare partea a doua a lucrării, care ne va introduce în însăși desfășurarea grandioasei furtuni.

Părintele NICOLAE

ADEVĂR ȘI EVIDENȚĂ

Ideile se nasc și se succed după o logică proprie. De aceea ele nu suferă de cazuistica obișnuită a utilului și de multeori sunt în discordanță cu mentalitatea oficială. Ele nu sunt dependente decât de logica lor proprie și supuse unei cenzuri supra-imate, unei cenzuri

dincolo de normele oficiale, închinându-se și servind idealului veșnic al omenirii.

Ideile religioase se nasc și viază sub cenzura rațiunii divine, și în formele lor superioare sunt reflexiuni harice ale divinității pentru noi oamenii.

Ideile obișnuite din lumea ar-

*) Studii și documente privitoare la revoluția Românilor din Transilvania în anii 1848—49. Vol. V, Istoria Revoluției. Partea întâia, de Silviu Dragomir, membru al Academiei Române.

tei, moralei, științei și vieții comune se supun însă cenzurii logice utilitariste, fie că este vorba de utilul biologic, fie că este vorba de o altă formă a utilului transfigurat: frumosul.

Frumosul sau formele armonice sunt transfigurările ultime ale materiei în ipostază de artă, arta fiind o consecință a materiei în calea devenirii ei către perfecțiune.

Cenzura acesteia este o cenzură umană și suferă de variațiunile dispozițiilor omenești după epoci, cultură, etc.

Cenzura divină este omogenă, aceeași totdeauna, egală cu sine. De aceea ideile divine nu suferă de variațiunile ideilor din lumea curentă și prin permanența lor reprezintă constanta în lumea eternei devenirii bio-psihice. (Devenirea continuă nu poate fi considerată la rândul ei ca o constantă, ci ca o formă a materiei. Între cele două noțiuni: constantă și formă este cel puțin deosebire de structură, de fond și de finalitate).

Ideile nasc în lumea curentă evidențele, furnizând materialul cunoașterii. Ideile formează și asimilează ca un ferment procesul descoperirilor și prin acesta furnizează materialul în care logica introduce selecțiunea. Selecțiunea duce la procesul cunoașterii. Cunoașterea umană are la rândul ei diferite metode de cercetare și selecționare, iar în ceea ce privește intensitatea, are anumite grade sau scări.

Omul dela țară cunoaște satul sau văile sale, colnicile și binecuvântatele isvoare. Cunoaște cu un cuvânt tot ce este legat de necesitățile lui imediate. Cunoașterea lui este utilitaristă. Satisfăcute nevoile vieții imediate, omul ar trebui (more biologic) să hiberneze în lăncetă până ce din nou a fi împins de-o altă trebuință, așa cum se întâmplă cu toate fiările pământului, cu dobitoacele cuvântătoare sau necuvântătoare.

Constatăm însă, în mod frecvent fără pic de narcisism naționalist, constatăm în neamul nostru — *un neastâmpăr, o curiozitate de cunoaștere, dincolo de util.*

Țăranul blagoslovit de pronie, dorește să cunoască rostul stelelor, armonia cosmică, tainele firii — taine și legi pe care strămoșii le-au numit Dumnezeu. Curiozitatea simplă se transformă cu timpul într-o *trebuință*, într-o nevoie de a ști, la fel de apăsătoare ca și foamea, hodina sau setea.

Și astfel țăranul de azi, dacul sau getul de acum patru milenii, simte nevoia de a cunoaște țările și pe Făcătorul a toate, pe toate căile, prin toate izvoarele, prin toți înțelepții.

Această nevoie de a ști nu-și are rădăcini în practicitate, altfel zis, nu se naște nici ca să bucure stomacul, nici ca să supună țarina, ci această *trebuință de a ști* se cere din alte pricini și aduce bucurie, fericire sau euforie pentru suflet, pentru *acel străin* de lume, care stă în mijlocul trupului cu aripile gata de a sbura la ceruri.

Acest porumb alb ca și cel pogorât întru cinstirea Botezului, sufletul omului, duh din duh, se vrea hrănit cu mana cunoașterii celor de sus. Pentru satisfacerea acestuia, omul de ieri, de azi și de mâine va umbla pe apele mântuirii, cu corabia pocăinții, cu vâslele vrerii sale de a se bucura, condus de steaua cea de sus, din Vifleem.

Dar vor zice unii, că această căutare a mântuirii prin creștinism nu este pentru toți folositoare, precum o doctorie u-nora ajută și altora strică.

*

Pentru o astfel de pricină am legat cele două vorbe dela începutul acestui articol: *adevăr și evidență*.

Cu drept cuvânt toți, pe toate căile căutăm adevărul. Ca să-l a-

flăm, ne înarmăm cu sfredelul nădejzii, care dumică toate și cu ochiul minții căutăm tâlc celor ce petrecem cu simțurile.

Unii caută adevărul în pietre, ca văzând pe aceste mici ctitorii ale lui Dumnezeu, să-L înțeleagă în cele din urmă pe *Acela*. Alții caută adevărul în ierburi, în substanțe, în valurile mării sau în luminișurile albastre, crezând că despiciând cu grijă infinitele părțițele dintr-o plantă vor afla *taina* care leagă celulele între ele ca să vieze.

Alții, ascultând cele scrise și știute, caută deslegarea în legea creștină. *Ori pe care ar merge cineva, dacă este sincer când caută pe Dumnezeu, va afla dela aceasta mângăierea cunoașterii.* Pentru cei ce-l caută între pietri sau ierburi li se va arăta ca *firea lucrurilor*, pentru cei ce intră pe ușa bisericii, vor primi cunoașterea prin *har*.

Cei dinăi, oamenii de știință, cercetătorii de orice fel, vor afla evidența lucrurilor. Din cunoașterea celor ce sunt *neschimbate între ele* (sâmbure, mugur, plantă, floare și iarăși sâmbure), din cunoașterea evidenței din lumea lucrurilor schimbătoare ei își vor forma o scară de *ghicit* viitorul, de presupus cele ce vor veni. Pentru că limitele cunoașterii prin simțuri sunt mărginite la cele văzute prin simțuri sau diferite aparate ce vin în ajutorul simțurilor. Ca să dăm un exemplu, din alte milioane de exemple, vom spune că ochiul omului poate percepe *numai* formele luminoase ce au o vibrație de 450—790 bilioane de microni pe secundă. Tot ceea ce vedem noi, cer, piatră, plantă, om, fiară, este un efect convențional a vibrațiilor de lumină care încep și se cuprind între aceste două cifre 450 și 790 bilioane de vibrațiuni pe secundă.

Dar în afară de acestea, dela una vibrație pe secundă până la

450.000.000.000 de vibrațiuni pe secundă și dincolo de aceste până la neînchipuitul infinit sunt nenumărate alte firi și forme de a vedea lucrurile. Gândiți-vă că razele ultra violete, astăzi la modă, *văd prin corpul omului* și îl străbat ca soarele printr-o pânză. Dacă ochiul nostru ar putea simți și folosi vederea acestor raze, noi nu ne-am mai vedea așa cum suntem, frumoși, rotunzi, albi, negri, roșii etc., ci ne-am vedea cum se văd oamenii la un aparat Roentgen, adică, carne și ciolane. La frunze am vedea vinele cele străvezii și dela pietre am vedea adesea cristalele.

Cât s'ar schimba din lumea *evidențelor* noastre!

Cum ne-ar apare frumosul și lucrurile cele cunoscute de azi!

Astfel se întâmplă cu cunoașterea evidențelor, cunoașterea celor ce caută prin ispitire pe Dumnezeu în lucruri, în plante și în pietre. Astfel se întâmplă cu oamenii de știință. Gradul până la care poate ajunge cunoașterea lor este gradul sau *valoarea evidenței*.

Evidența este însă abia o formă a cunoașterii și în scara aflării adevărului *evidența este o cunoaștere trecătoare*. Adevărul este însă unul, totdeauna același și nedesmițit. El este cu putere de neschimbat și timpul îi adaugă — cel puțin pentru vederea noastră — puteri tot mai mari.

Adevărul este forma optimă și constantă a evidențelor și pentru cele văzute și pentru cele nevăzute.

Adevărul aparține unuia singur și ca fond și ca putere. Adevărul văzutelor și nevăzutelor este o esență, o taină, este principiu după care se diriguiesc toate. Este o cale de înțelegere, este unica esență a vieții. Adevărul este virtutea supremă a Creatorului, virtute care-l aparține în formă supremă, după principiul în virtutea căruia o idee este o formă personală care trăește prin creatorul ei.

FOILETON

Predica Mântuitorului

Ființa creștinismului este Iisus Hristos. Aceasta-i adevărul fundamental de care trebuie să ținem cont atunci când punem problema creștinismului ca religie și formă de viață. Este pentru cineva Iisus Hristos un simplu om, un geniu, un filozof, un întemeietor de religie? Creștinismul nu-i alt tunc decât o religie naturală, apărută în cursul timpurilor alături de atâtea alte religii, cu rădăcini adânc înfipte în cultura spirituală a unei anumite epoci, cu principii etice asemănătoare altor religii contemporane.

O religie care trebuie să urmeze drumul firesc al tuturor fenomenelor spirituale, născându-se evoluziv spre forme din ce în ce mai desăvârșite, apoi coboră pe panta apusului pentru a muri, lăsând în urmă doar o dără de lumină în

trecutul istoriei spiritualității omenești. O religie, care nu are nici un caracter universal, nici absolut, care poate și trebuie să fie depășită de alte religii. O religie care nu obligă cu necesitate pe nimeni, ci este liber adoptată și liber abandonată fără consecințe favorabile, sau dezastruoase pentru om în viața pământească.

Dimpotrivă convingerea că Iisus Hristos omul este o încarnare reală, istorică a Fiului lui Dumnezeu, venit în lume pentru a ne mântui din păcat și jugul Satanei, pentru a ne ridica la Dumnezeu, părintele nostru ceresc, ne obligă a vedea în creștinism o religie supranaturală, religia unică și absolută, universală și veșnică, singura demnă și fericitoare pentru om. Această convingere despre geneza supranaturală a creștinismului face din aceasta o religie în care Dumnezeu se descoperă omului, își descopere voința lui și prin aceasta omul se regăsește și recunoaște

pe sine, ca ființă spiritual-materială.

Această îndoită atitudine față de Iisus Hristos caracterizează de fapt lumea creștină a tuturor timpurilor. Două tabere opuse înglobate în aceeași unică biserică purtând același nume, în fond cu convingeri diametral opuse. Nu sunt două polarități ale aceleiași entități, care prin continua lor ciocnire întretin viața și marchează avântul creștinismului. Nu s'au născut una din entuziasmul credinței începutului și triumfului asupra lumii antice păgâne, iar cealaltă din raționalismul critic al lumii moderne.

Sunt două tabere cu ideologii fundamentale opuse, care se exclud. De drept nici n'ar putea fi încadrate în aceeași unitate a Bisericii. Una singură reprezintă adevărul, pe când cealaltă este un fals grosolan născut din slăbiciunea omenească de sustragere dela obligativitatea poruncilor divine.

Adevărul este pentru creștin, divinitatea către care tinde prin împlinirea legii. Creștinismul este o manifestare a adevărului divin realizat prin Mântui-

torul Hristos.

Și spre biruința legii Sale El a zis despre sine: „Eu sunt calea, adevărul și viața“.

Părintele GHEDEON

SOCIETATEA ACADEMICĂ*) „CREDINȚA ORTODOXĂ“

de Stud. VIOREL POPA

În cuvântul meu de deschidere a activității studenților în teologie pe anul școlar 1946/47 constituți în societatea „Credința Ortodoxă“ - voi face o privire sumară asupra istoricului înființării acestei societăți precum și asupra scopului ei, pentru ca să ne putem da seama cine suntem, unde suntem, ce drum să apucăm și care ne este menirea noastră.

Astfel în ziua de 24 Oct. 1924 tinerele vlăstare și studenții ai Academiei Teologice ort. rom. Cluj - în număr de cincizeci, se întrunesc în localul Internatului teologic din Str. Bălcescu Nr. 21, pentru a alege un comitet provizoriu care să elaboreze un proiect de statute și regulament pe baza cărora să funcționeze noua organizație studențească numită „Societatea Credința Ortodoxă“.

Imediat, după deplină constituire, Societatea și-a început activitatea în două direcții: una internă și alta externă. Scopul activității în intern constă în aprofundarea chestiunilor teologice, prin diferite lucrări și în punerea materialului necesar la dispoziția studenților. Activitatea în extern are o extensivitate mai mare, răspândindu-se în cercurile populare ale satelor, învățături cu caracter moral, național și economic.

În general scopul societății este desăvârșirea în cunoștințele teologice, promovarea intereselor profesionale, răspândirea cuvântului evanghelic oriunde este cerut și cimentarea raporturilor cu celelalte organizații studențești.

Fiindcă înaintașul meu, dl Silviu Iovan, fost președintele acestei societăți în anul școlar 1945/46, în cuvântarea sa de deschidere a făcut o dare de seamă asupra întregii activități, mie nu-mi rămâne decât să-mi exprim toată admirația

*) Cuvântul de deschidere rostit cu ocazia primei ședințe din Ianuarie a. c.

față de acești înaintași ai noștri - vrednici de amintit, și să-mi pun nădejdea în înțelegerea Dumneavoastră, în munca pe care o vom depune împreună, în sprijinul dat de către P. C. Părintele și duhovnicul, precum și a tuturor celorlalți binevoitori, ducând mai departe ceea ce ei au început.

Știm care este scopul societății noastre și care ne este misiunea. O societate studențească cu tradiție, cum este „Credința Ortodoxă“, are menirea ca, într'un centru studențesc, să poarte torța învățaturii evanghelice și să lupte contra tuturor celor care sapă la temelii Bisericii noastre strămoșești.

Se vorbește de diferite asociații creștine care, alături de Biserică și uneori din nefericire în legătură cu ea, se manifestă cu destulă putere în societatea românească de astăzi.

După cum umanitarismul cosmopolit caută nivelarea individualităților etnice, tot astfel în domeniul religios se tinde la nivelarea confesiunilor, spre a se ajunge treptat la o religie cu caracter general, o religie universală.

Într-o fază viitoare, se va tinde poate la apropierea între creștinism și alte credințe, spre a ajunge la religia tuturor și a nimănui.

La noi acest curent cosmopolit religios a început să pătrundă pe două căi: a) pe deoparte, în masele populare la sate, prin mijlocul sectelor (baptiști, adventiști etc.); b) iar pe de altă parte, în păturile culte dela oraș prin mijlocul societății „tinerilor creștini“ patronată de streini.

Creștinismul din punctul nostru de vedere teoretic și practic are valoare de catalizator și armonizator al tuturor antitezelor apărute pentru că cei mai iluștri oameni, cele mai ilustre personalități și genii ale omenirii și-au recunoscut și confirmat

originea divină - atât a creștinismului în genere cât și a Bisericii lui Hristos și numai semidoctismul se găsește să-l nege.

Credința noastră e neclintită în adevărurile dogmatice și în biserică, iar rolul nostru de mâine este să încercăm o lămurire a masselor urbane și rurale pentru un creștinism practic și pentru popularizarea dogmelor creștine. Sectarismul nu este decât falsă popularizare a dogmelor. Noi suntem cei chemați să-l combatem și să luptăm contra lui precum și contra tuturor curentelor strefne, care ar periclita existența neamului și a credinței noastre strămoșești.

Există personalități puternice, cu idealuri înalte, capabile să-și riște chiar viața pentru realizarea idealurilor lor, dar fără să turbure ordinea socială. Astfel de personalități nu renunță la ideal ci se sacrifică, pentru ca prin sacrificiul lor să salveze și ordinea socială și idealul, care va rămâne în urma lor ca un far luminos pe orizontul îndepărtat al vieții sociale. Este triumful altruist al personalităților. Exemplul tipic de astfel de personalitate este în primul rând Iisus Hristos, Apostolii și primii creștini din Imperiul roman. Știm cu toții, și cunoaștem din cele studiate, torturile grozave la care erau supuși acei, ce astăzi îl venerăm - pentru un ideal bine determinat: mântuirea.

Iisus Hristos a venit pe pământ cu voința de a mântui omenirea, ridicând-o la înălțimea idealului său. Lumea însă nu l-a înțeles, iar El n'a luptat împotriva ei, s'a lăsat să fie prigonit și batjocorit, - dar nici la idealul său n'a renunțat. În momentul, când pe cruce fiind, a pronunțat cuvintele: „Iartă-le, Doamne, că nu știu ce fac“; el marca triumful idealului său, care a încălzit sufletele atâtor milioane de oameni de aproape două mii de ani. Mântuitorul a fost învins trupește, sufletește însă a câștigat victoria.

Un mare exemplu ne oferă viața primilor creștini din Imperiul roman, care erau dați pradă fiarelor sărbătice drept pedeapsă pentru credința lor creștină. Ar fi fost de ajuns să pronunțe câteva cuvinte, că renunță

la creștinism și că acceptă păgânismul, pentru ca să scape de furia animalelor sălbatice și să capete chiar numeroase avantaje. Dar oamenii aceștia nu și-au renegat idealul, ci în momentul când fiarele se năpusteau asupra lor, ei cu mâinile încrucișate și cu privirea spre cer, se rugau Domnului. Era triumful spiritului asupra trupului. Moartea lor lasă o dără luminoasă a idealului, pe care nu-l părăsiseră niciodată.

Personalități capabile de sacrificiu pentru ideal, nu sclave ale sfințirilor, personalități în care triumfă altruismul, nu egoismul, iată personalități care ne trebuie.

Noi, ca viitori slujitori ai altarului, noi lampadoforii ce trebuie să ducem, în mijlocul poporului de unde ne-am recrutat, - torța învățaturii evanghelice, trebuie să ne înțelegem pe deplin misiunea, să urmăm pilda acelora, care s'au sacrificat pentru idealul creștin, să ne dăruim întreaga ființă: trup și suflet, pentru Hristos și învățătura sa. La fel au făcut și înaintașii noștri, lăsându-ne pe noi să ducem pentru mai departe făclia.

În credința că cerul ne va ajuta și va îndeplini desideratele neamului în cadrul credinței ortodoxe, pornim!

Acesta ne este gândul și-l mărturisim la începutul lucrului, luând martor pe Dumnezeu de buna noastră intenție și făgăduind mucenicilor creștini ai neamului nostru, că vom aprinde făclia la care să lumineze întunecul și să sfărâme zăgăzului de ceață și de neștiință.

Suntem tineri, încă plini de forțe, plini de speranțe, nimeni și nimic nu ne poate opri sau stăvili avântul; vom merge înainte fără să plecăm fruntea, - ne vom îndeplini conștiința misiunea și nu ne vom abate nicicând dela pilda vie și nemuritoare de vrednicie și idealism, dată atât de sublim, de cele mai ilustre personalități ale creștinismului.

Cu deplină încredere în puterile și în colaborarea noastră a tuturor, precum și în sprijinul moral al mai marilor noștri, pornim pe drumul datoriei și al realizărilor.

Biserica veche nici n'a acceptat această confuzie. Ereticii au fost excluși.

Revenind la adevărul fundamental anunțat la început, o aprofundare a predicii Mântuitorului, așa după cum ni s'a păstrat în cărțile sfinte ale Noului Testament, este strict dependentă de atitudinea ce o avem față de Iisus Hristos. De aci marea varietate de păreri și interpretări a predicii Mântuitorului, încât pentru un necunoscător pericolul de a greși este permanent. Singura idee călăuzitoare în fața acestui pericol pentru cercetătorul corect și desbrăcat de orice părere preconcepută, dominantă într'o anumită epocă și o anumită categorie socială, este că Iisus Hristos din Noul Testament nu poate fi despărțit de predica sa.

Dimpotrivă, îndată ce această predică o punem în gura lui Iisus, are altă greutate, primind pecetea adevărului absolut și veșnic.

Deci pentru a nu greși citind Noul Testament trebuie să stăm permanent sub impresia că ne vorbește Fiul lui Dumnezeu Mesia, ne vorbește Acela care a coborât din ceruri printre noi, care singur cunoaște voința divină, care ne vorbește fiind gata să se jertfească împlinind o hotărâre supremă de a ne mântui, Acela care va veni la plinirea vremii ca judecător.

Sub această impresie noi nu ne mai putem erija în critici, cari cu propria noastră măsură avem să cântărim dacă ceva e bine sau nu, primind ceea ce ne convine și refuzând ceea ce ne îndispune.

Iisus Hristos impune obligativitatea predicii sale.

Nu mai în această postură predica Noului Testament, la aparență atât de simplă, are adâncimi greu de pătruns, deschide orizonturi largi, chiar și pentru cele mai luminate minți, obice-

niște cu subtilitățile lumii spirituale. Adevărurile simple, prin autoritatea lui Hristos, devin temelii de viață.

Așa înțelegem de ce Mântuitorul a spus: „Eu sunt calea, adevărul și viața“. Religia Lui este despărțită viața, viața cea adevărată, care duce pe om la fericire.

Iisus și predica sa sunt un cheag ce nu se poate sparge: izvorul și răul, existența lor numai împreună poate fi cugetată.

Trebuie să privim idelle Noului Testament purtând pecetea autorității și paternității lui Hristos nu numai fiindcă așa ne poruncește Biserica, instituția care păstrează nealterat lăsamântul Mântuitorului, ci fiindcă așa ne dictează judecata nepărtinitoare și dreaptă și experiența bogată a lumii dela Hristos încoace. Experiența contrară a desfigurat creștinismul, a adus haosul într'o lume echilibrată, dându-o cu secole în urmă.

Prof. Dr. L. G. Munteanu

Smerenia și Mândria

„Pentru ca să cunoașterii cât de mare este păcatul mândriei, închi-puiți-vă două căruțe care se întrec una pe alta. Una din ele e trasă de doi cai: dreptatea și mândria, iar cealaltă de alți doi: păcatul și smerenia. Ce credeți, care va trece înainte? Cea a păcatului va întrece și biruiește pe cea a dreptății, nu că doară calul păcatului ar fi având o așa mare putere, ci pentru că îl ajută smerenia de lângă el. Trăsura dreptății rămâne bătută în urmă, nu pentru că dreptatea ar fi slabă, ci

pentru povara și greutatea mândriei. Toată nevoia noastră, toate ostenețurile, toată truda, toate faptele noastre, oricât de bune ar fi ele, dacă le punem în căruța mândriei se răstoarnă și nimica se alege de ele...

„Temelia cea de piatră“ a evangheliei este smerenia, tot ceea ce nu clădește pe această temelie, zidește pe nisip și zidirea lui o răstoarnă apele și vânturile. — Precum mândria este izvorul tuturor răutăților așa smerenia este începutul faptelor bune...“ (St. Ioan Gură de aur)

Îndreptar Tipiconal

(Dela 2 Februarie — 1 Martie 1947)

Dumineca Vameșului și Fariseului împreună cu Sărb. Întâmpinării Domnului (2 Februarie 1947)

Rânduile liturgice se fac combinat din Octoih, Triod și Mineu. La Vecernie se termină grupele de cântări cu „Și acum...“ ale Sărbătorii luate din Mineu, de unde luăm și Paremiile cu litia Sărbătorii.

La Utrenie avem deosebit Polfeleul, Pripelele Sărbătorii cu Sedelna de după Polfeleu. După Psalm 50 se schimbă grupa glasului în timpul duratei Perioadului, înlocuindu-l cu „Mărire...“, „Ușile pocăinței...“, „Și acum...“, „In calea...“ pe glas 8, apoi „Miluește-mă...“, „La mulțimea faptelor...“, Catavasiile Întâmpinării, iar Hvalitele din Octoih și Mineu.

La Liturhie după vohod troparul învierii apoi al Sărbătorii cu Mărire, condacul Triodului; „Și acum...“ condacul Sărbătorii. Evanghelia Duminecii și a Sărbătorii. În loc de „Cuvine... (axion) cântăm pripeala cu Irmosul dela peasna IX. „În lege...“

Dumineca fiului rătăcit

(9 Februarie 1947.)

La rând este glasul 2 cu voce creasna (sfetlna) învierii a 2-a. Fînd încheierea (intropitirea) sărbătorii Întâmpinării, stihirile grupelor de cântări se iau combinat din Octoih, Triod și Mineu ca și în Dumineca trecută.

La Utrenie se adaugă deosebit Psalmul 136: „La râul Vavilonului...“ și la fel încă în două Dumineci următoare, iar restul obișnuit.

Sămbăta lăsatului de carne

(15 Februarie 1947.)

Cu această zi începe Sămbetele morților, după care urmează a II-a, a III-a și a IV-a din post, tot a mor-

ților, în care se iau ectenile, troparele și condacul morților, după îndicările precizate în Triod și cu complectările din Ceaslov.

Dumineca lăsatului de carne.

(16 Februarie 1947.)

Rânduile liturgice se iau din Octoih și Triod. La Utrenie Polfeleul cu psalmul 136: „La râul...“ și Catavasia Triodului.

Notă: Rânduile Vecerniei și Utreniei a zilelor din primele două săptămâni din Perioada Triodului le cântăm la fel ca și în Perioada Octoihului numai din Octoih și din Mineu, în afară de Duminecă și de Sămbăta lăsatului de carne, a căror rânduială se află în Triod.

Începând cu săptămâna brânzii ne folosim de cartea rituală a Ceaslovului din care cetim rugăciunile prescrise și ceasul I-lu din Miercuri și Vineri a acestei săptămâni la fel ca și în zilele din săptămânile postului mare.

Amănunte în legătură cu modificările și complectările tipiconale reclamate de coincidența zilelor din Perioada Triodului cu anumite sărbători, sunt cuprinse detaliat la sfârșitul cărții rituale a Triodului în așa numitele: „Capete a lui Marcu“.

Dumineca lăsatului de brânză

(23 Februarie 1947.)

Serviciul rânduilelor liturgice se face la fel ca în Dumineca trecută.

Notă: După această Duminecă urmează prima săptămână din post, în care Luni și Marți sunt aliturgice, iar Miercuri și Vineri ca și în toate zilele din postul mare afară de Sămbete și Dumineci, se face Liturghia sf. Grigorie numită: „cea înainte sfințită“.

Prof. Dr. V. PETRAȘCU

ce voi semna împreună cu Delegația Guvernului în 10 Februarie la Paris trebuie considerat ca un sfârșit și totodată ca un început.

Tratatul acesta este sfârșitul celui mai dureros capitol din istoria noastră contemporană.

El lichidează un război în care, pentru prima oară în decursul acestei istorii, România este învinsă. El lichidează un război purtat împotriva intereselor și simțămintelor Țării și al cărui urmări — fără de actul din 23 August 1944 — ar fi putut să primejduiască însăși existența Statului. El lichidează un război pierdut. De aceea el cuprinde și câteva clauze grele și câteva clauze foarte grele, și câteva clauze injuste da grele.

Dar, tratatul ce vom semna este și un început.

El cuprinde — să nu o uităm — clauza istorică care anulează Diktatul dela Viena și reconfirmă hotărârile Transilvaniei. El anulează vechile dispoziții create de tratatele primului război mondial și care impuseseră Țării regimul vexatoriu al minorităților. El reconstituie cadrul independenței și al deplinei suveranități a României. El este începutul normalizării vieții țării noastre.

EXTERNE

Țările înfometate au nevoie de 38 milioane tone de cereale.

Președintele Truman a cerut congresului să prelungească peste data de 31 Martie anumite imputerniciri cu caracter temporar acordate guvernului în cursul războiului și permițând între altele acestuia să raționeze și să distribuie produsele alimentare și materiile prime necesare. Președintele Truman a subliniat că nevoile țărilor care nu au suficient grâu ar fi de aproximativ 38 milioane tone, în timp ce țările exportatoare — Statele Unite, Canada și Argentina — nu vor putea furniza decât 24 milioane tone.

Cum vor decurge festivitățile dela Paris. Programul ceremoniilor de Luni: la orele 16 se va semna tratatul de pace cu Italia, de către d. Bidault. Tratatul va fi apoi contrasemnat de ambasadorii celor Trei Mari, apoi de reprezentanții celorlalte state care au fost în stare de război cu Italia și în sfârșit de reprezentanții Italiei. La orele 17 tratatul de pace cu România, va fi semnat de reprezentanții a opt state și apoi de delegații României. După aceea în intervale de jumătate de oră va urma semnarea tratatelor cu Bulgaria, Ungaria și Finlanda. Ceremoniile vor avea loc la Quai d'Orsay.

Tratatul de pace vor intra în vigoare după ratificarea lor de către Marile Puteri semnatare.

PARTEA OFICIALĂ

Oficiul Protopopesc ort. rom. Turda.

Nr. 27/1947.

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh, în parohia Soporul de Câmpie, de cl. I-a, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat conform pregătirii.
2. Casă parohială pe deplin corespunzătoare, cu supraedificatele necesare.
3. Sesiune parohială de 41 jug. 459 st. p. din care 32 jug. cultivabile.
4. Stolele conform cerințelor timpului.

Candidații la acest post își vor înainta, în termen, cererile însoțite de actele prescrise de regulament Venerabilului Consiliu Eparhial, având prealabila aprobare de candidare, a Prea Sfințitului Episcop.

Se vor prezenta apoi cu învoirea noastră, în parohie, pentru a servi și a face cunoștință cu poporul.

Complectarea postului se va face prin alegere. Cel ales va avea îndatorirea să administreze și parohia vacantă, Juriul de Câmpie, fostă filie. Turda, la 31 Ian. 1947.

Oficiul protopopesc al tractului Turda în înțelegere cu Consiliul parohial din Soporul de Câmpie.

Aurel Gliga, protopop.

Nr. 715/1947. Aprob. at.

Din ședința Consiliului eparhial ținută la 5 Februarie 1947.

NICOLAE
Episcop

Const. Hașcău
secretar

Oficiul Protopopesc ort. rom. Alba Iulia.

Nr. 17/1947.

CONCURS

Se publică concurs pentru întregirea postului de cântăreț bisericesc din parohia Poiana Ampoiului, protopopiatul Alba Iulia, cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Salar dela Stat conform pregătirii.
2. Stolele îndatinate în parohie, care sunt benevole.

Candidații își vor înainta în termenul fixat cererea cu actele necesare Oficiului nostru protopopesc și cu prealabila noastră încuviințare, se vor putea prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul Protopopesc ort. rom. al tractului Alba Iulia în înțelegere cu Consiliul parohial din parohia Poiana Ampoiului.

Alba Iulia, la 20 Ianuarie 1947.

Alexandru Baba, protopop.

Nr. 434/1947. Aprob. at.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial ținută la 29 Ian. 1947.

NICOLAE
Episcop

Const. Hașcău
secretar

AVIZ

Concursul pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc al parohia Gherla, protopopiatul Dej, a fost publicat în „Renașterea“ nr. 5 din 2 Februarie 1947.

Consiliul Eparhial

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

Delegația română pentru semnarea tratatului de pace a plecat la Paris. Delegația României pentru semnarea tratatului de pace a părăsit Capitala, plecând cu trenul la Paris. Odată cu dnii Gh. Tătărescu, Lucrețiu Pătrășcanu, Ștefan Voitec și general Dămăceanu, cari compun delegația, au părăsit Capitala, cu același tren și dnii Eugen

Filotti și Edmond Ciuntu, miniștri plenipotențiar și d. Aurel Zănescu, din direcția generală C. F. R.

Ce clauze cuprinde tratatul de pace. Înainte de a părăsi Capitala d. Gh. Tătărescu, vicepreședintele consiliului de miniștri și ministru al afacerilor străine, a făcut reprezentanților presei următoarele declarații:

Tratatul de pace pentru România